

[Knud Kristensen.]

jo sige, at det er en særlig Fordel at have sin Virksomhed knyttet til fast Ejendom, og det kunde være en vis Begrundelse for at lægge en saadan Særskat paa. Jeg tror dog, ingen vil sige noget saadant, specielt vil ingen sige det om de Ejendomme, hvortil der er knyttet Landbrug, altsaa Landbrugsejendomme. Der er det i Virkeligheden saadan, at hvis man har en lille Formue og har den anbragt i en Ejendom, er det en langt ringere Anbringelse end noget andet Sted. At det skulde være nogen Grund til at opretholde en saadan Særskat i samme Højde som forhen, kan jeg derfor ikke se. Jeg synes tværtimod, man maa sige, at det er uretfærdigt, fordi det er uligeligt. Denne Skat er for Hovedpartens Vedkommende lagt paa siden Begyndelsen af Krigen, det vil sige, at det offentlige har paalagt denne Skat i en Tid med opadgaende Konjunkturer indtil 1920, da Priserne og Konjunkturerne var gode og opadgaende. Det vil med andre Ord sige, at det offentlige, Stat og Kommune, har gjort sig til Medejere og derved medinteresserede, og at de ogsaa tager en Del af den Konjunkturstigning, der har fundet Sted. Men naar der er to, der tager Fordelen ved en Pristigning, er det heller ikke mere end rimeligt, at der er to om at bære Tabet, naar Nedgangen kommer. Saadan er det dog i Almindelighed Mand og Mand imellem; naar der er to, der er medinteresserede i samme økonomiske Virksomhed, er det ikke indlysende, at de begge skal have Fordelen, naar det gaar opad, men naar det gaar nedad, er det den ene Part, der alene skal bære Tabet. Jeg kan derfor ikke se rettere end, at vi maa søge at naa frem til en virkelig Nedsættelse af vor Ejendomsbeskatning under Hensyn til de vanskelige Forhold, som Ejendomsbesidderne og specielt vel nok Landbrugsejendomsbesidderne er inde under.

Nu ved jeg nok, at der er nogle, der vil hævde — jeg har for Resten ikke hørt mange, der vil hævde det —, at det var et retfærdigt Skatteprincip, man her oprettholdt. Man hører jo nu og da den Tanke fremsat, at dette, at man har gjort det offentlige medinteresseret i Ejendommene, kun er Udtryk for, at Samfundet gennem sin Virksomhed har tilført Ejendommene en Værdistigning, og at det kun er en Del af denne Værdistigning, som det har indkasseret og nu vil beholde. Dette gælder selvfølgelig ogsaa en lang Række af Ejendomme, navnlig i Købstæderne og i Stationsbyerne, der hvor der virkelig har været en

Samfundsudvikling, som medfører en Stigning af Jordprisen. Men jeg tror ikke, hvis vi tager Udgangspunktet fra før Krigen, at den almindelige Jord ude paa Landet er steget i Værdi. Det er vel nok rigtigt, at ogsaa Landbrugsejendommenes Pris er blevet højere, men det er ikke dermed givet, at Jorden er steget i Værdi. Man maa nemlig huske paa, at der er sket en stor Kulturforbedring af Jorden, som det offentlige slet ikke har skaffet til Veje. Der er foretaget Dræning, Mergling og Forbedring i Gødningskultur, der er sket Forbedring af Bygninger, Besætninger og Maskiner, som ogsaa gaar ind i en Landejendoms Værdi i Handel og Vandel. Og jeg tør vove den Paastand, at hvis man tager dette bort, hvis man tager alt det bort, som er skabt ved de private Ejeres Indsats og Initiativ, dels i Bygninger, dels i Kulturarbejde paa Jorden, saa er en saadan nøgen Jords Værdi i Dag ikke større, jeg vilde endda tro, den var mindre end før Krigen. Vi kan jo blot tænke os, at et saadant Stykke Jord laa hen som Hede eller uberørt af Kultur, hvad vilde det saa være værd, hvis der ikke var Bygninger og Besætning paa det, eller der ikke var Bygninger og Besætning paa Ejendommen ved Siden af, som kunde købe det? Den Værdi, den Jord har, har sin Begrundelse i, at der er udført saadanne Arbejder ved den og paa den og med den, at den har faaet en forøget Værdi, det er ikke selve Jordens Værdi, der er steget. Og navnlig hvis vi ogsaa tager i Betragtning — og det maa man vel — det Udbytte, en saadan Jord kunde give, saa er det jo langt, langt ringere end før Krigen. Derfor, den Paastand, at den mægtige Forøgelse af denne Særskat, som er lagt paa Jorden, skulde have sin Begrundelse i, at Jorden er steget i Værdi, er uberettiget, naar der er Tale om Landbrugsjord.

Men saa har jeg ogsaa hørt sige: Ja, men den høje Jordskat har en naturlig Begrundelse deri, at det skal være et Udtryk for Folkets fælles Ejendomsret til Jorden. Nu kan det være meget godt med dette „Folkets fælles Ejendomsret“ til Jorden, men jeg vil dog sige, at naar en Vare som Jorden har været inde i Handel og Vandel i Aarhundreder, naar der er nogle, der har solgt den, og andre, der har købt den, saa er det lige stift nok, at de bagfter skal være lige gode om det. Derfor kan jeg ikke se rettere end, at denne Tale om Folkets fælles Ret til Jorden ikke kan opretholdes, naar den saaledes har været inde i Handel og Vandel. Vi behøver ikke at tænke os langt tilbage, vi kan tænke paa